

LJUBLJANA

Lega in velikost

Leži na stičišču alpskega sveta in dinarskega gorskega sistema. Skozi Ljubljano teče reka Ljubljanica. Kljub temu, da se Ljubljana uvršča med srednje velika evropska mesta, ohranja prijaznost manjšega kraja, hkrati pa premore vse, kar imajo velike prestolnice. Ljubljana je največje mesto v Sloveniji in hkrati njen najpomembnejši gospodarski center.

Zgodovina

Rimska naselbina Emona je sicer nastala leta 15, prve omembe Ljubljanec z današnjim imenom pa segajo v leto 1144 z imenom Laibach in 1146 z imenom Luwigana. Po letu 1220, ko dobi mestne pravice, pride Ljubljana pod last Habsburžanov. Leta 1461 postane sedež škofije. Habsburška vladavina je bila prekinjena le med dvema letoma, ko je bila Ljubljana glavno mesto francoskih Ilirskih provinc. Leta 1821 je mesto gostilo ljubljanski kongres. V drugi polovici 19. stoletja se je Ljubljana uveljavila kot politično in kulturno središče Slovencev. Ob propadu Avstro-Ogrske je postala Ljubljana sedež Dravske banovine, po II. svetovni vojni, pa glavno mesto jugoslovanske socialistične republike Slovenije. Glavno mesto je ostala tudi po osamosvojitvi leta 1991.

Kulturne in zgodovinske zgradbe

Ljubljana je glede na svojo zgodovino bogata s kulturnimi in zgodovinskimi zgradbami.

- Ljubljanski mostovi (čez Ljubljano teče reka Ljubljanica)
- Zmaj, ki je simbol Ljubljane stoji na Zmajskem mostu
- Tromostovje je enkratna povezava citadele z ostalim mestom
- Ljubljanski grad stoji na griču
- Narodna in univerzitetna knjižnica - načrt za njo je začel pripravljati Jože Plečnik
- baročna cerkev Sv. Petra - načrte je izdelal Giovanni Fusconi.
- uršulinska cerkev Sv. Trojice je bila zgrajena v 18. st.
- Narodni muzej je najstarejša slovenska kulturna ustanova
- mestna hiša imenovana tudi Magistrat ali Rotovž, danes sedež Mestne občine Ljubljana
- deželni dvorec je bil zgrajen v 16. stoletju
- stiški dvorec je najbolj prepoznavna zgradba na Starem trgu danes pa se v stavbi nahaja Akademija za glasbo v Ljubljani

- Gruberjeva palača - prostor Zgodovinskega arhiva Slovenije
- operna hiša je bila zgrajena ob koncu 19. stoletja
- Cankarjev dom je ljubljansko kulturno in kongresno središče, imenovano je po enem največjih slovenskih književnikov, Ivanu Cankarju

Prebivalci

Ljubljana ima danes približno 276.000 prebivalcev.

Gospodarstvo

Industrijska podjetja zaposlujejo eno četrtno vseh zaposlenih prebivalcev. Zaposleni so v elektrotehniko, kovinski, strojni, tekstilni, kemijski, živilski, farmacevtski industriji, tiskarnah, v šolstvu, kulturi in turizmu. Pomembna gospodarska panoga je trgovina, ki zaposluje 22.000 delavcev.

Posebnosti

Pred nekaj dnevi so zgradili gondolo, da bi ljudje lažje prišli na grad. V prestolnici se vsako leto zvrsti več kot 10.000 kulturnih prireditev, med katerimi posebej omenjamo 10 mednarodnih festivalov.

Pomen in vloga mesta danes

Danes je Ljubljana kulturno, politično, gospodarsko, izobraževalno in raziskovalno središče Slovenije. Tu delujejo naši najvišji državni organi, parlament RS, predsednik države, ustavno in vrhovno sodišče, vlada ter vrsta tujih veleposlaništev in konzulatov.

Literatura:

- Knjige
- Internet